

detta förslag afgifva underdånigt yttrande, har Hans Majestät befallt att i öfverensstämmelse med sagda förslag efter de af Senaten deri gjorda ändringar här följande Nådiga proposition till »Författning etc.» skall landets församlade ständer till pröfning och antagande förläggas; och är Hans Majestäts nådiga vilja att författningen, så framt propositionen af Ständerna antages, skall blifva gällande intill nästa Lantdags slut till den kraft, som tillkommer öfriga, af Monark och Ständer stiftad allmän lag.

10

218 J. V. SNELLMAN – J. W. G:SON SNELLMAN 25.XII 1863

RA, J. V. Snellmans samling

K<äre> B<roder>

Ditt bref af den 16 dennes har jag erhållit.

20 Resonnementet om brännvinsbränningen är i min tanke full af sofismer.

Ur ekonomisk synpunkt skulle jag för min del lemna bränningen fri hela året om.

Men när Ni ännu alla dagar begär af kronan, d. v. s. af öfriga landsdelar pengar för spanmålsimport, anstånd med de redan oerhörda spanmålsskuldernas återbetalande, pengar och säd för att föda era fattiga, nya spanmålsån till utsäde m. m. – då synes mig skäl att förbjuda brännvinsbränningen.

30 Vill Ni betala ut pengar för bränvin till Sverge och södra Finland, så är det en annan sak. De, som behöfva kronans hjälp hafva icke pengar, Dessutom är äfven i bättre tider konsumtionen ringa, då varan skall betalas kontant, mot hvad den är då säden ur boden förvandlas till bränvin. Härpå stöder sig fabriksbränningens företråde med afs<eende> på supandet och fylleriet.

Smuglandet är visst en bedröflig sak. Men är man rädd derför, skall bränningen icke heller framdeles beskattas.

Lönnbränningen åter afhjelpes icke med ett par veckors laglig bränning – icke ens med 4 veckors, såsom erfarenheten lärer. Dertill fordras minst 4 månaders bränningstid.

40 Och smugleri och lönnbränning förderfva dock icke lika mycket som oförhindrad bränning. Det är de förmögnare, som sig till heder lönnbränna och smugla. Men det är den stora massan som, då bränningen är fri, super sig till andligt och lekamligt elände.

Talet om bränningens nödvändighet för att skaffa bonden pengar, har detta, falska i sig, att *allmogen sjelf* super allt bränvin den tillverkar – och bondrommen dertill. *Några* förtjena af det lösa folket; andra supå sjelf med sina vänner det mesta, men resten försälja äfven de till den lösa befolkningen mot dennas arbete.

50 När nu fattigdomen är stor, vilja de dock icke umbära denna förtjenst. Men när arbetet går för bränvin, återstor blott, att kronan skall föda arbetaren.

Vill Uleåborgs län återbetala, hvad det fått sedan skörden och afsäga sig alla vidare bidrag, så bränn hela året om! Men lägg det ej regeringen till last, om folket sedan svälter ihjäl.

N. B. Skaffa också intyg från socknestämmorne, att *pluraliteten* vill bränna. Tills så sker, tror jag, att skriket är blott brännvinspatronernas.

Väl hade varit, om Uleåborgs stad icke inkommit med sin ansökan. Jag tror ej, att den hvarken bör eller kan beviljas. Skola herremännen få bränna – bönderna icke?

Ännu må tilläggas. Trakter gifvas i Uleåborgs län, der supandet icke lär vara stort. Annat är förhållandet i Wasa län. Men Uleåborgs län lider större nöd och begär mera hjälp. Skall dock der brännas, men i Wasa län icke? Man måste i sådane saker afse mera, än hvar by för sig. Om Uleåborg skall bränna, hvarföre skola icke *alla* städer få göra desslikes.

10

Nog nu om bränvinet. Haf godheten sänd pengar för de 5 Aktierna för Uutiset. Utgifvarene ligga öfver mig. Jag har för egen del redan fått betala *fem* stycken. Bladet har visst icke gjort allt det gagn, jag deraf väntade, men dock något. För Er, der i Uleåborg, som viljen skrämman det vanmäktiga Ryssland, lærer det varit för litet tappert. Gud må bevara vårt fädernesland för följderna af allt oförstånd, här bedrifvits. Så länge Alexander II:a får lefva, kunna vi hoppas. Hvad sedan skall ske, vet endast Vår Herre.

Helsa kärt Hustru och barn! Med de mina drager jag mig bekymmersamt fram. Ännu hålla krafterna ut, fast arbete och och omsorg väl vill öfverflöda – Tillgifnast

20

J. V. S:n

H:fors Juldagen 1863.

219 YTTRANDE VID EKONOMIEDEPARTEMEN- TET 29. XII 1863

RA, Senatens arkiv

30

... då Senatorn Snellman – yttrade, att han, med godkännande af de i ofvanstående måtto framställda grunder, ville genom Ecklesiastik Expeditionen anbefalla Domkapitlet i Borgå stift att uti anslaget om den nu lediga föreståndarintjensten vid härvarande fruntimmersskola utsätta det vilkor, att sökande dertill borde icke allenast äga, utom andra erforderliga egenskaper, pedagogisk bildning och erfarenhet, utan ock förplikta sig att vid läroanstalten öfvertaga undervisnings-skyldighet i den utsträckning, hvarom framdeles kunde varda förordnadt, jemte antydande att den, som med ägande erforderlig skicklighet blefve till tjensten utnämnd, hade att påräkna ett reseunderstöd af tvåtusén mark till företagande under nästinstundande sommar af en utrikes resa, i afseende å vidare pedagogisk utbildning. Och skulle det åligga Domkapitlet att i sinom tid ej mindre anmäla den person, som borde komma i åtnjutande af sagde understöd, hvilket, enligt Senatens tanke, borde bestridas med de medel, hvaröfver Kejserliga Senaten, på grund af nådiga Förordningen den 28. November 1859. för nästkommande år äger att utöfver stat försaga för allmänt nyttiga ändamål eller af särskilta omständigheter framkallade behof, än ock, sedan förslag till ändrad läseordning, särdeles å fjerde klassen af ifrågavarande läroanstalt, blefve på ofvannämndt sätt uppgjort, med iakttagande likväl deraf att läsetimmarnes antal icke må ökas, insända detsamma till nådig pröfning och stadfästelse, samt tillika anmäla, huruvida icke den speciela uppsigten öfver den under föreståndarinns särskilda vård hittills ställda tredje klassen kunde anförtros åt någon af öfriga vid läroverket anställda lärarinnor, eller om ytterligare

40

50